Jaarverslag PVTH

2023

“Samen-werken aan maatwerk, alleen er blijven grenzen”

Gemeente Losser

Colofon

Jaarverslag PVTH 2023

Bestuurlijke besluitvorming
26 maart 2024

Opdrachtgever
Teamleider: O. Krouwel

Auteurs
Beleidsmedewerker VTH: Y. Timmerman
Beleidsmedewerker VTH: G.J. Haverkamp

Losser, 26 maart 2024

Gemeente Losser
Raadhuisplein 1
7581 AG Losser
053 - 53 77 444
gemeente@losser.nl
www.losser.nl

© Gemeente Losser, alle rechten voorbehouden

INHOUD

5

1 Inleiding 6

1.1 Wettelijk kader 6

2 Doelen en indicatoren 8

2.1 Ambities en doelen 8

2.2 Indicatoren fysieke Leefomgeving 13

2.3 Problemen en risico's 15

3 Vergunningverlening 17

3.1 Binnengekomen aanvragen en meldingen 17

3.2 Tijdigheid van producten 17

3.3 Bezwaar, beroep en hoger beroep 18

3.4 Stookontheffing en verbranden van snoeihout 18

4 Toezicht 20

4.1 Naleefgedrag 20

4.2 Thematisch toezicht 20

Paasvuren 21

Illegale bouwwerken en Ruimtelijke ordening 21

Landschap en natuur 21

Energie 21

Monumenten 22

Intrekken niet gebruikte bouwvergunning 22

4.3 Cyclisch toezicht 24

4.4 Vraag gestuurd toezicht 25

Evenementen 25

Inzet toezicht APV en Bijzondere wetten 26

5 Handhaving 27

5.1 Toepassing Landelijke Handhavingsstrategie 27

5.2 Bestuursrechtelijk optreden 27

5.3 Strafrecht 28

5.4 Bezwaar en beroep handhaving 28

5.5 Ontwikkelingen handhaving 28

6 Verantwoording doelen 29

6.1 Verantwoording over doelen PVTH-beleid 2021-2024. 29

7 Projecten 31
7.1 Ondermijning 31
7.2 Omgevingswet 31
7.3 Twentebrede samenwerking 33
7.4 Project datagedreven werken 34
8 Inzet 35
8.1 Organisatorische verbanden en uitvoering 35
8.2 Beschikbare vaste formatie 35
8.3 Vergunningverlening 35
8.4 Preventie 36
8.5 Toezicht 36
8.6 Handhaving 36
9 Aanbevelingen 37
9.1 Algemeen 37
9.2 Vergunningverlening 37
9.3 Toezicht & Handhaving 37
Bijlagen 38

INLEIDING

1 INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag Preventie, Vergunningen, Toezicht & Handhaving (PVTH) van de gemeente Losser over het jaar 2023. Het verslag biedt een overzicht van de door ons uitgevoerde werkzaamheden en bereikte resultaten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van regelgeving voor de fysieke leefomgeving. Het betreft regels die gesteld zijn voor de bescherming, het behoud en de ontwikkeling van de openbare ruimte, de (gebouwde) omgeving en het milieu. Bij het opgestelde uitvoeringsprogramma PVTH voor het jaar 2024 is een terugblik gegeven op het jaar 2023. Dit jaarverslag gaat dieper in op de taken die de gemeente Losser uit het uitvoeringsprogramma 2023 heeft uitgevoerd en hoe de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan de doelen gesteld in ons PVTH-beleid 2021-2024.

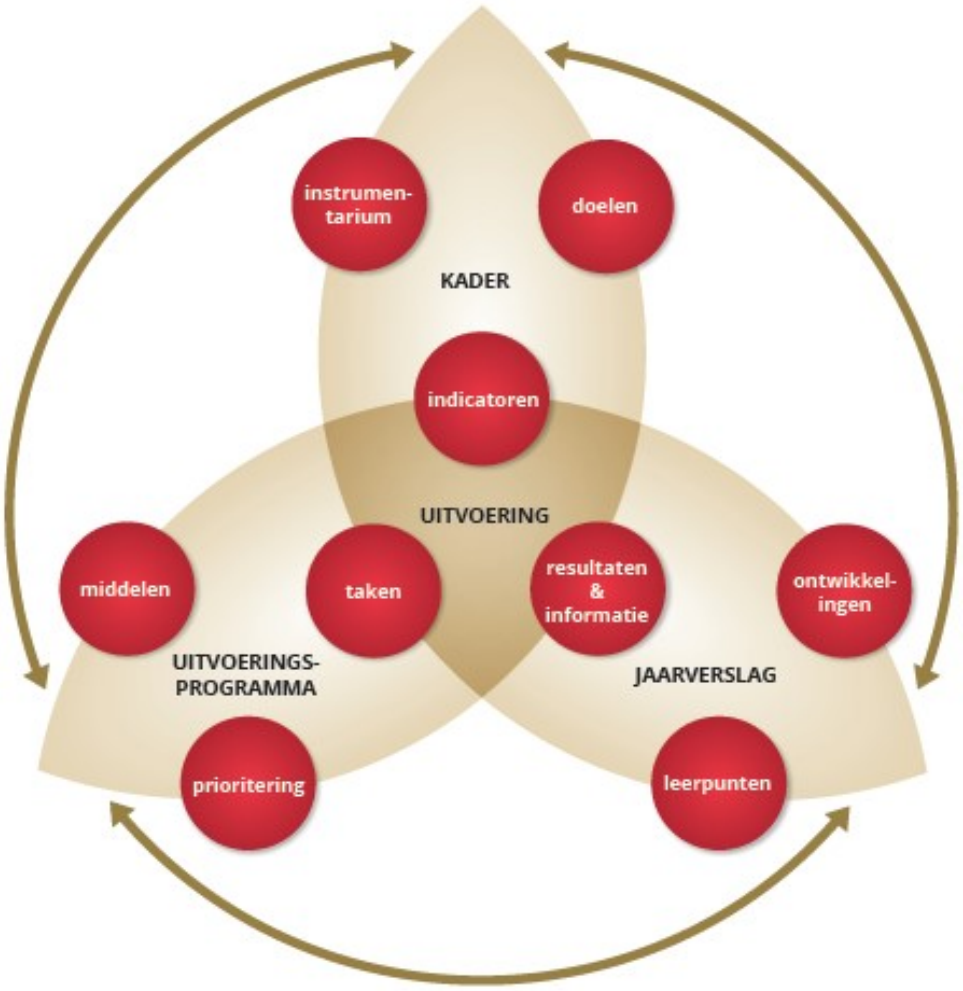
Personeel
Ten opzichte van 2021 en 2022 hebben we in 2023 weinig personeelswisselingen ondervonden. Sterker nog, we hebben de flexibele schil binnen het VTH werkveld uitgebreid. Door uitbreiding van de flexibele schil hebben we vaste formatie vrijgemaakt voor de implementatie van Omgevingswet (Ow). Door de implementatie van de Ow voornamelijk uit te voeren met vaste formatie houden we de opgedane kennis binnen de organisatie. De flexibele schil hebben we ingezet op het behandelen van aanvragen omgevingsvergunningen, het voeren van bezwaar- en beroep, ondersteuning op het gebied van wet Bibob en de (juridische) behandeling van handhavingszaken.

1.1 Wettelijk kader

Hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht (nu paragraaf 13.2.2. van het Omgevingsbesluit) geeft het kader voor de (kwaliteits)eisen die de wetgever stelt aan de uitvoering (vergunningverlening c.a.) en handhaving van het omgevingsrecht door de bestuursorganen ter zake. Hoofdstuk 10 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (nu paragraaf 13.2.2. van het Omgevingsbesluit) bevat voorschriften over het uitvoeringsprogramma VTH met de verplichting om jaarlijks een uitvoeringsprogramma (UP) op te stellen. Het UP beschrijft welke van de voorgeschreven activiteiten het bestuursorgaan het komende jaar uitvoert en wat de daarvoor benodigde en beschikbare financiële en personele middelen zijn. Bij het opstellen van het UP moet onder andere rekening worden gehouden met vastgesteld beleid.

Het Bor (nu artikel 13.11 Omgevingsbesluit) stelt eisen aan de jaarlijkse evaluatie van het UP. In de rapportage dient te worden aangegeven of de in het UP opgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de vooraf gestelde doelen. Dit jaarverslag voorziet in deze verplichting. Afbeelding 1.1. geeft een weergave van de samenhang tussen de verschillende onderdelen.

Bij dit verslag is ook rekening gehouden met hetgeen vanuit het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie Overijssel is aangegeven. Belangrijk element hierbij is de beleidscyclus. Door een goede koppeling tussen beleid, het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag, hebben we een slag gemaakt in het doorvoeren van de beleidscyclus. Op een aantal processen/onderwerpen is nader ingezoomd en geanalyseerd waar de crux zit voor het bereiken van het gewenste effect en wat dan vervolgens voor de focus van PVTH moet zijn.

Afbeelding 1.1

2 DOELEN EN INDICATOREN

2.1 Ambities en doelen

Begin 2021 is het huidige beleidsplan ‘Beleid Preventie, Vergunningen, Toezicht en Handhaving 2021-2024’ (hierna: (P)VTH-beleid) vastgesteld. In dit beleid is al nadrukkelijk een link gelegd met de Omgevingswet. Uiteindelijk is de Omgevingswet als ook de Wet Kwaliteitsborging (voor zover het gaat om nieuwbouw in gevolgklasse 1) op 1 januari 2024 in werking getreden. De voorbereidingen op en de implementatie van de Omgevingswet zijn in 2023 afgerond.

Het UP 2023 (en tevens 2024) is gebaseerd op het huidige (P)VTH-beleid[1]). In dit beleid zijn de ambities en doelen per resultaatgebied weergegeven. We onderscheiden de volgende resultaatgebieden: Gezondheid, Landschappelijke Kwaliteit, Stedenbouwkundige Kwaliteit, Klimaat, Mobiliteit en Openbare Orde.

Gezondheid

De inrichting van de leefomgeving beïnvloedt de gezondheid van inwoners. Een goede kwaliteit van water, bodem en lucht bevordert de kwaliteit van leven en de gezondheid van de inwoners. De thema’s uit de Omgevingswet zijn van invloed op het algehele welbevinden van onze inwoners, niet alleen via blootstelling, maar ook door faciliteiten in de fysieke leefomgeving te creëren die een gezonde leefstijl mogelijk maken. De inrichting van de leefomgeving heeft effect op het lopen, fietsen, sporten en spelen, maar ook op het elkaar ontmoeten van bewoners. De fysieke inrichting kan een gezonde levensstijl zowel stimuleren als belemmeren. Bekijk onderstaande figuur voor de doelen en relaties tussen Gezondheid, thema’s en de doelen die we willen bereiken.

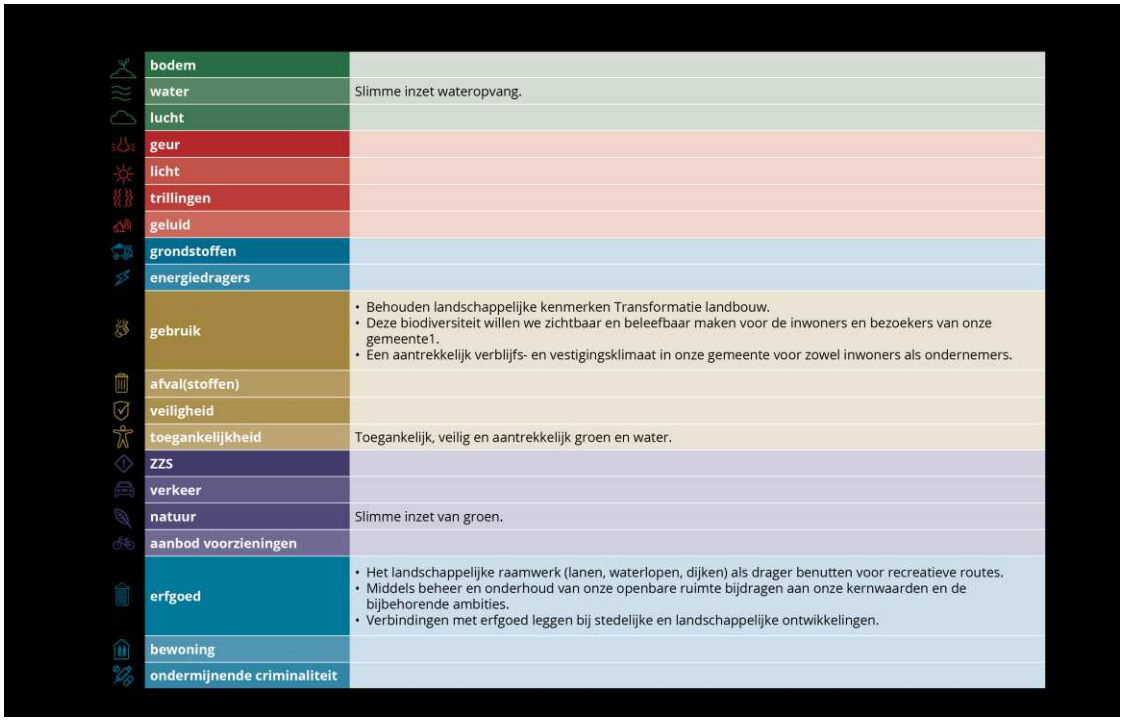
[1] De basis voor dit jaarverslag is het (P)VTH-beleid 2021-2024. Dit jaar (2024) gaan we aan de slag met het nieuwe (geactualiseerde) (P)VTH-beleid 2025-2028.

Landschappelijke Kwaliteit

Waarbij bij *Gezondheid* de mens centraal staat, staan in *Landschappelijke Kwaliteit* de natuur centraal. Elk landschap is het resultaat van natuurlijke factoren en menselijke ingrepen. Dus is het landschap dynamisch van karakter. Dit ingrijpen van de mens is in de afgelopen decennia toegenomen.

De waarde die aan een landschap wordt gegeven is een zogenaamde zachte waarde. Deze waarde is namelijk moeilijk in geld uit te drukken maar heeft wel degelijk een economische betekenis. Zo kan de waarde van een woning, juist door de ligging in een groene omgeving, veel hoger zijn dan een vergelijkbare woning in een minder groene omgeving.

De beoordeling van de kwaliteit van een landschap is altijd specifiek vanuit verschillende invalshoeken. Het gaat daarbij om de waardering van aanwezige kenmerken zoals verkavelingen, oude waterlopen, bodemschatten of soortenrijkdom van planten en dieren. Vaak wordt bij die beoordeling de cultuurhistorische waarde[2], belevingswaarde[3] en ecologische waarde[4] van landschappen gehanteerd. In de figuur hieronder staan de relaties tussen Landschappelijke kwaliteit, thema's en de doelen die we willen bereiken, weergegeven.

[2] archeologische, bouwkundige en historisch-landschappelijke elementen
[3] de kwaliteit van onze leefomgeving, waarbij onder andere de bruikbaarheid en toegankelijkheid van belang zijn voor de beleving ervan
[4] natuurgebieden en landschapselementen, zoals houtwallen of waterlopen

Stedenbouwkundige Kwaliteit

De *Stedenbouwkundige Kwaliteit* is de kwaliteit van de gebouwde omgeving en de openbare ruimte. De belevings- en gebruikswaarde bepaalt de stedenbouwkundige kwaliteit van een gebied. De kwaliteit wordt beïnvloed door (maatschappelijke) ontwikkelingen als de druk op de woningmarkt, verdichting van stedelijke gebieden en energietransitie.

De waardering van een stedenbouwkundige omgeving wordt onder andere bepaald door: de maat en schaal van de bebouwing, afwisseling tussen bebouwd en onbebouwd, het materiaalgebruik et cetera. In onderstaande figuur zijn de relaties tussen Stedenbouwkundige kwaliteit, thema's en de doelen die we willen bereiken weergegeven.

bodem		Lucht, bodem en ondergrond, oppervlaktewater en grondwater, voldoen minimaal aan de normen en zijn zo schoon mogelijk.
water	Water afvoer/opslag aanpassen op klimaatsverandering.	
lucht	Afvoer van hitte ter voorkoming van hitteoverlast.	
geur	Beperkte hinder van geluid, licht, geur of magneetvelden.	
licht		
trillingen		
geluid		
grondstoffen	Gebruik van duurzame grondstoffen.	
energiedragers	Vermindering van gebruik gas water en elektra.	
gebruik	• Goede huisvesting voor verschillende doelgroepen. • Meer diversiteit in prijs- en eigendomscategorieën; de beschikbaarheid van betaalbare woningen willen we vergroten. • Versterken en stimuleren van werkgelegenheid door bedrijven duurzaam te laten groeien.	
afval(stoffen)	Gebruik van afvalstoffen verminderen.	
veiligheid		
toegankelijkheid		
ZZS		
verkeer		
natuur	Zorg dragen voor meer natuur in stedelijk gebied.	
aanbod voorzieningen	Zorgdragen dat de primaire voorzieningen binnen een adequate afstand aanwezig zijn.	
erfgoed	• Cultuurhistorische waarden verankeren in nieuwe ontwikkelingen. • Verbindingen met erfgoed leggen bij stedelijke en landschappelijke ontwikkelingen. • Immaterieel en materieel erfgoed met elkaar verbinden.	
bewoning	• Een divers(er) aanbod van woonmilieus. • Een vitale en kwalitatief goede woningvoorraad in wijken en kernen.	
ondermijnende criminaliteit	Leegstand en verloedering terugdringen.	

Klimaat

De gemeente Losser ziet zich als ieder ander geconfronteerd met een veranderend klimaat. Dat komt doordat er steeds meer broeikasgassen zoals CO2 in de lucht komen. Wetenschappers zijn het erover eens dat de activiteiten die door de mens zijn uitgevoerd hiervan grotendeels de oorzaak zijn.

Om te bepalen of activiteiten toelaatbaar zijn is het noodzakelijk te bepalen wat de te ambiëren regels zijn op het gebied van klimaat. Pas dan kan worden bepaald of het effect van een activiteit toelaatbaar is. In onderstaande figuur zijn de relaties tussen klimaat, thema's en de doelen die we willen bereiken weergegeven.

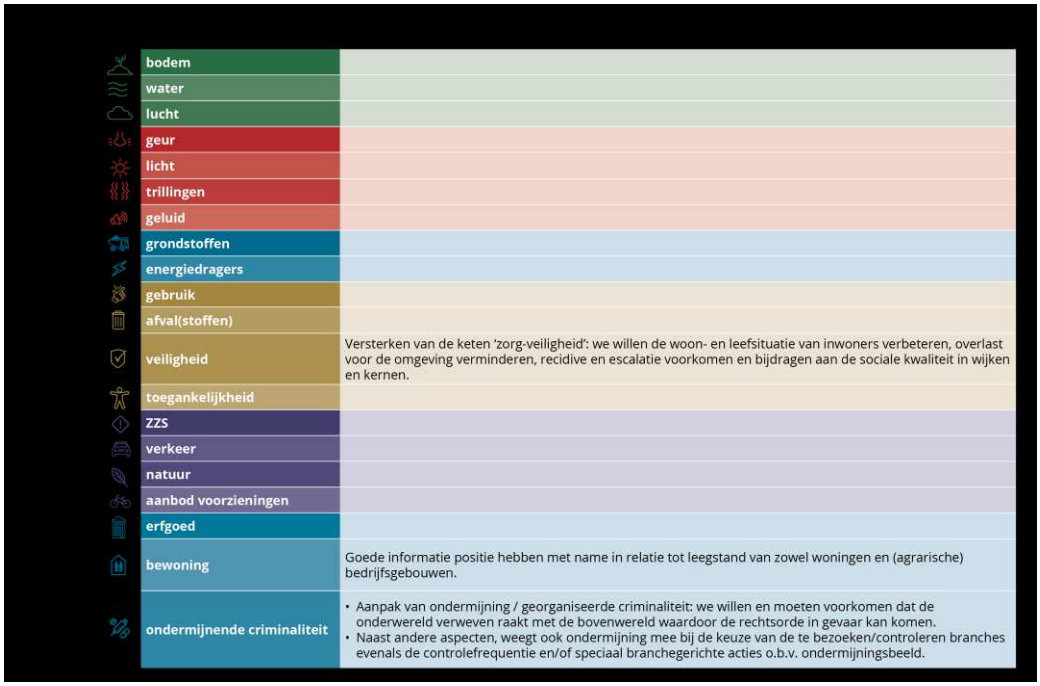
Mobiliteit

Verkeersstromen en ruimtelijke functies zijn niet los van elkaar te zien. De opmars van duurzame vervoersmiddelen en parkeren op afstand betekent minder auto's op straat en meer ruimte voor voetgangers, fietsers. Voor *Mobiliteit* zien we de komende jaren verschillende ontwikkelingen op het gebied van vernieuwende kleinschalige vormen van vervoer en mogelijkheden voor het reizen van deur tot deur, zoals Mobility as a Service (MaaS). De gemeente zal moeten bepalen of activiteiten een positieve of negatieve invloed hebben op haar ambities. In de figuur hieronder zijn de relaties tussen mobiliteit, thema's en de doelen die we willen bereiken weergegeven.

Veiligheid

Veiligheid richt zich op de randvoorwaarden/condities waarbinnen de ondermijnende activiteit kan plaatvinden. In onderstaande figuur zijn de relaties tussen Openbare orde en Ondermijning, thema's en de doelen die we willen bereiken weergegeven.

bodem	
water	
lucht	
geur	
licht	
trillingen	
geluid	
grondstoffen	
energiedragers	
gebruik	
afval(stoffen)	
veiligheid	Versterken van de keten 'zorg-veiligheid': we willen de woon- en leefsituatie van inwoners verbeteren, overlast voor de omgeving verminderen, recidive en escalatie voorkomen en bijdragen aan de sociale kwaliteit in wijken en kernen.
toegankelijkheid	
ZZS	
verkeer	
natuur	
aanbod voorzieningen	
erfgoed	
bewoning	Goede informatie positie hebben met name in relatie tot leegstand van zowel woningen en (agrarische) bedrijfsgebouwen.
ondermijnende criminaliteit	• Aanpak van ondermijning / georganiseerde criminaliteit: we willen en moeten voorkomen dat de onderwereld verweven raakt met de bovenwereld waardoor de rechtsorde in gevaar kan komen. • Naast andere aspecten, weegt ook ondermijning mee bij de keuze van de te bezoeken/controleren branches evenals de controlefrequentie en/of speciaal branchegerichte acties o.b.v. ondermijningsbeeld.

2.2 Indicatoren fysieke Leefomgeving

De hierboven benoemde ambities en de daaruit vloeiende doelen vormen de basis van het Beleid PVTH. Om te bepalen of een bijdrage is geleverd aan een doel moet deze meetbaar zijn. Dit doen wij aan de hand van de SMART-methode.

Als gemeente hebben we per resultaatgebied doelen geformuleerd. In onderstaand figuur is een overzicht opgenomen waarin is aangegeven welke indicatoren worden gebruikt om te bepalen of een bijdrage is geleverd aan het doel per resultaatgebied. Ook wordt bij elke indicator vermeld tot welke soort deze behoort.

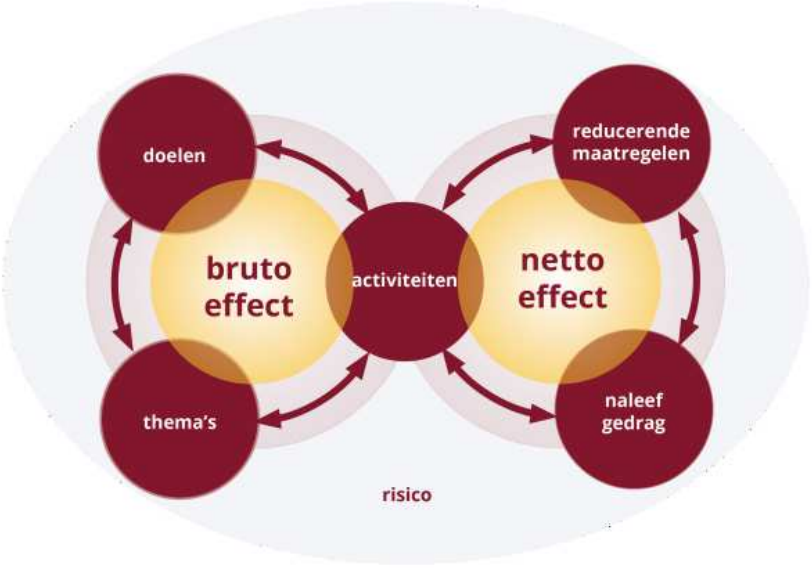
Indicator	soort	Resultaatgebied						Instrument			
		Gezondheid	Landschappelijke kwaliteit	Stedenbouwkundige kwaliteit	Klimaat	Mobiliteit	Openbare Orde	Preventie	vergunningverlening	Toezicht	Handhaving
Aantal gegronde klachten	Kwantitatief	X								X	
Aantal positief beschikte vergunningen	Kwantitatief/kwalitatief	X	X	X	X				X		
Aantal geweigerde vergunningen	Kwantitatief/kwalitatief	X	X	X	X				X		
Aantal vooroverleggen	Kwantitatief	X	X	X	X			X			
Aantal ruimtelijke plannen	Kwantitatief		X	X					X		
Aantal ontvangen meldingen	Kwantitatief	X	X	X	X				X		
Aantal opgelegde maatwerkvoorschriften	Kwantitatief								X		
Aantal geconstateerde overtredingen	Kwantitatief/kwalitatief	X	X	X	X	X	X			X	
Aantal handhavingsinterventies	Kwantitatief/kwalitatief	X	X	X	X	X	X				X
Aantal locaties	Kwantitatief		X	X			X			X	
Aantal controles	Kwantitatief/kwalitatief	X	X	X	X	X	X			X	
Aantal hercontroles	Kwantitatief/kwalitatief	X	X	X	X	X	X			X	X
Nalevingsscore	Kwantitatief/kwalitatief	X	X	X	X	X	X			X	X
Aantal ingezetten instrumenten	Proces	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Aantal geconstateerde bouwfouten	Kwalitatief		X	X						X	
Aantal aanvragen	Kwantitatief	X	X	X	X	X	X		X		
Aard aanvragen/meldingen	Kwalitatief	X	X	X	X	X	X		X		

2.3 Problemen en risico's

Ambities en doelen binnen de fysieke leefomgeving door middel van thema's worden verbonden met activiteiten[5]. Deze activiteiten hebben een bruto-effect dat een positieve of negatieve bijdrage levert aan de doelen en ambities. Om het risico te berekenen wordt gebruik gemaakt van de risicotool: SHERPAL®Lite.

Van bruto-effect naar netto-effect

Om het bruto-effect van activiteiten te beperken worden (reducerende) maatregelen opgelegd. Deze maatregelen worden door middel van vergunningen, meldingen of rechtstreeks werkende regels aan de activiteiten verbonden.

Figuur 1: framework SHERPAL®Lite

De reductie van het bruto-effect resulteert in een netto-effect als een maatregel wordt nageleefd. In figuur 1 is dit schematisch weergegeven.

Om te controleren of opgelegde maatregelen worden nageleefd wordt toezicht gehouden. Om te borgen dat regels worden nageleefd wordt corrigerend opgetreden bij niet naleving (handhaving).

Om te bepalen waar de middelen (onder andere tijd, geld, menskracht) voor vergunningverlening en toezicht worden ingezet wordt gekeken naar de risico's die een activiteit heeft. Risico wordt hierbij gedefinieerd als:

'Het effect van een activiteit in relatie tot het naleefgedrag van de initiatiefnemer'

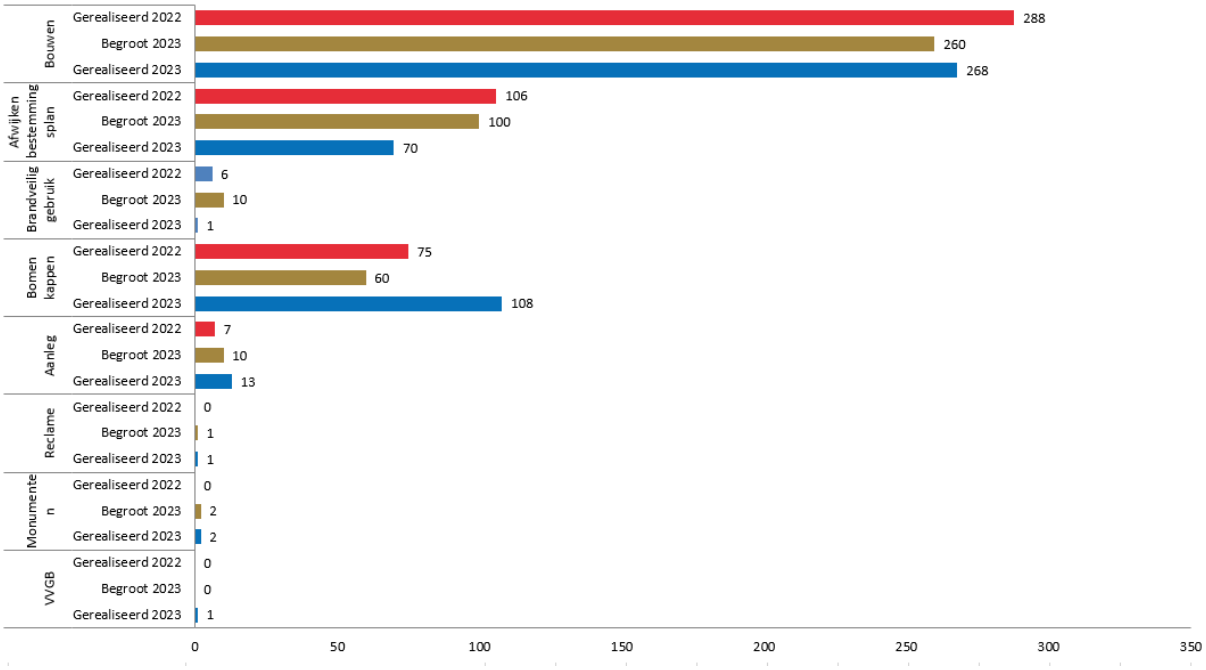
[5] Eén of meerdere activiteiten vinden altijd plaats binnen een inrichting, initiatief of locatie.

Verantwoording.

3 VERGUNNINGVERLENING

3.1 Binnengekomen aanvragen en meldingen

Ten opzichte van 2022 is de toename van omgevingsvergunningen voor het kappen van bomen en vellen van houtopstanden opvallend. Ook valt het minder grote aantal afwijkingen op. Ten aanzien van het kappen/vellen is er over een langere periode wel vaker een fluctuatie in het aantal aanvragen zichtbaar. Het kan ook zijn dat dit wordt veroorzaakt doordat de vergunningplicht voor het kappen van bomen is uitgebreid. Voor het geringere aantal afwijkingen is geen oorzaak in bekend anders dan dat het vraag gestuurd is. Dit laatste geldt evenwel voor alle aanvragen/meldingen.
In onderstaande grafiek worden de geleverde producten op het gebied van vergunningverlening weergegeven. Per product de gerealiseerde aantallen in 2022, de begrote aantallen voor 2023 en de productie over 2023. De behandeling van de sloopmeldingen ligt nu volledig bij OD Twente en komt dus niet meer voor in deze weergave.

3.2 Tijdigheid van producten

Voor 2023 hebben we doelen gesteld ten aanzien van de tijdigheid van producten. Deze doelen hebben we opgenomen vanuit onze dienstverlening. Zo geldt voor het nemen van een besluit op een ontvangen vergunningaanvraag een wettelijke termijn van 8 weken (reguliere procedure) of 26 weken (uitgebreide procedure) welke verlengd kan worden in geval dat nodig is om de vergunning te kunnen afhandelen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer de vergunningaanvraag zeer complex is.

Vergunning van rechtswege

Ten onrechte hebben wij in de terugblik over de eerste 10 maanden van 2023 in hoofdstuk 4 van ons PVTH Uitvoeringsprogramma 2024 Losser beschreven dat we in 2023 enkele vergunningen van rechtswege hebben verleend en dat dit een stijging zou zijn ten opzichte van 2022. Dit is echter niet het geval. In 2023 zijn geen vergunningen van rechtswege verleend. Dit betekent zelfs een daling ten opzichte van 2022 (1). Met de komst van de Omgevingswet verdwijnt de vergunning van rechtswege

definitief uit het omgevingsrecht. In de praktijk betekende dit dat uit een aanvraag ingediend na 5 november 2023 al niet meer kan leiden tot een van rechtswege verleende vergunning.

Vooroverleg/principeverzoek
Naast vergunningsaanvragen en meldingen kan de inwoner ook een vooroverleg/principeverzoek indienen. Naar aanleiding van een vooroverleg/principeverzoek onderzoeken wij of wij planologisch willen meewerken aan een (bouw)plan. Voor het beslissen op een vooroverleg/principebesluit geldt geen wettelijke termijn. Wij doen ons best om ook op deze verzoeken zo snel mogelijk te beslissen. De behandeling van deze verzoeken vergt een substantieel deel van onze tijd. De exacte tijdsbesteding wilden we beter in beeld brengen. Het CLO kan ons daar vanaf 2024 in voorzien.

3.3 Bezwaar, beroep en hoger beroep

Op een vergunningaanvraag dient een besluit te worden genomen. We geven een vergunning af of we weigeren de aanvraag. Wanneer een belanghebbende het niet eens is met het besluit, dan hebben zij de mogelijkheid om in bezwaar en/of in beroep te gaan.

In 2023 hebben wij 20 bezwaarschriften in behandeling genomen, waarvan alle 20 omgevingsvergunningen zijn en geen enkele in het kader van de Wet op de kansspelen. In vergelijking met 2022 hebben we in 2023 meer bezwaarzaken gehad (16).

Fase	resultaat	2022	2023
Bezwaar	niet ontvankelijk	1	
	ingetrokken	2	2
	in behandeling	7	4
	ongegrond	6	13
	gegrond		1
Beroep en voorlopige voorziening	niet ontvankelijk	1*	
	ingetrokken		
	in behandeling	2	2
	ongegrond/afgewezen	2	
	gegrond/toegewezen	3	
Hoger beroep	niet ontvankelijk		
	ingetrokken		
	in behandeling	1	1
	ongegrond		
	gegrond		

Verder is in 2023 één verzoek om voorlopige voorziening gedaan en is één keer beroep aangetekend. In de tabel ‘bezwaar, beroep en hoger beroep vergunningverlening’ is het totale aantal bezwaar- en beroepzaken weergegeven van 2023. Daarbij zijn ook de uitkomsten van deze procedures aangegeven. Er zijn geen noemenswaardige cijfers die eruit springen en nadere uitleg behoeven.

3.4 Stookontheffing en verbranden van snoeihout

Inwoners worden met ingang van 2022 bij de behandeling van de stookontheffingen standaard geïnformeerd over de alternatieven voor het verbranden van snoeihout. Dit met de bedoeling het verbranden van snoeihout af te bouwen. Het was de bedoeling hier nog nadere stap mee te maken in 2022. Dat is 2023 geworden. In februari is het besluit genomen om op een nader te bepalen

tijdstip te stoppen met het bieden van de mogelijkheid ontheffing te krijgen voor het verbranden van snoeihout. Hierop zijn uitzonderingen gemaakt, zoals voor paasvuren met een collectief en sociaal karakter en bij boomziekten. Voor deze uitzonderingen moeten we nog een nadere uitwerking maken. We hebben een plan van aanpak opgesteld om in het eerste kwartaal van 2024 hieraan uitvoering te geven. In de nadere uitwerking komt in ieder geval aan bod:

- Communicatie;
- Het faciliteren c.q. vergemakkelijken van alternatieven; en
- De exacte uitwerking in een beleidsregel.

4 TOEZICHT

Toezicht vindt plaats op basis van de vastgestelde risicoprioritering, die deel uitmaakt van het uitvoeringsprogramma 2023. In het uitvoeringsprogramma staat hoeveel uur beschikbaar is voor toezicht en handhaving en waar deze uren aan worden besteed. Ons toezicht is risicogericht. In 2023 is net als in voorgaande jaren toezicht gehouden op de aspecten die in de risicoprioritering zijn geprioriteerd als 'hoog' en 'gemiddeld'. Ook hebben we gebruik gemaakt van onze drone als hulpmiddel bij het houden van (administratief) toezicht. De resultaten lichten wij hieronder per 'toezichtsoort' afzonderlijk toe. Gedurende het jaar hebben wij de voortgang van het cyclische toezicht proces gemonitord. Dit heeft geen aanleiding gegeven tot veranderingen in het proces.

4.1 Naleefgedrag

Afgelopen jaar hadden we in de planning staan om de monitoring met behulp van de nieuwe VTH-RO applicatie Centric Leefomgeving (hierna: CLO) op te pakken. CLO hebben wij ingericht ter voorbereiding op de Omgevingswet. Door wederom uitstel van de Omgevingswet (van 2023 naar 1 januari 2024) zijn wij niet in staat geweest de monitoring van de Wabo taken met behulp van CLO op te pakken. CLO hebben we ingericht voor het werken met de Omgevingswet. We hadden onvoldoende tijd en capaciteit om het CLO ook in te richten voor onze Wabo-taken.

Eind 2022 hebben onze toezichthouders bouw de beschikking gekregen over een nieuw toezichtprogramma voor de iPad genaamd Chepp. Chepp is een programma waarmee onze toezichthouders in het veld eenvoudig rapportages kunnen maken aan de hand van checklisten. Met behulp van deze tool kunnen de toezichthouders sneller verslag leggen en dit geeft ons inzichten in wat we hebben gedaan en waarop de toezichthouders inzet hebben gepleegd. Deze tool is door de toezichthouders tot nu toe slechts gebruikt bij het controleren van evenementen en thematische controles zoals carbid. Het is de bedoeling om Chepp ook te koppelen aan ons nieuwe zaaksysteem CLO. We zijn er nog niet aan toe gekomen om dat te doen. De prioriteit is gegeven aan het inrichten van CLO zodat we vanaf de start van 2024 aanvragen kunnen behandelen.

4.2 Thematisch toezicht

Voor een aantal activiteiten die in de risicoprioritering als 'hoog' of 'gemiddeld' risico zijn aangemerkt worden toezichtprojecten opgesteld. Anders dan bij cyclisch toezicht worden de toezichtcontroles hierbij binnen een bepaald tijdsbestek gehouden, op vooraf vastgestelde dagen bij willekeurige bedrijven, maar wel in een bepaalde sector. De looptijd van dergelijke projecten kan verschillen van één dag tot 3 maanden. De gebundelde controles zorgden er ook dit jaar voor dat efficiënter gewerkt werd én dat veel kennisoverdracht plaatsvond.

Domein	Thema	uren		
		2022	2023 begroot	2023
Bouwen en Ruimtelijke ordening	Ondermijning		200	200
	VTH-applicatie		100	150
	Landschap en natuur	200	750	650
	Monumenten	150	200	200
	Strijdige bewoning recreatiewoningen en bedrijfspanden*	-	-	-
	Intrekken niet gebruikte bouwvergunning	1	37,5	36
Boa**	APV en Bijzondere wetten	2375	5000	4500

* in 2023 hebben we niet ingezet op het thema 'strijdige bewoning recreatiewoningen en bedrijfspanden'. Het overzicht houden we compleet om het voor onszelf helder te houden.

** het betreft alle uren die door de boa's zijn gemaakt ook uren in kader van cyclisch en vraag gestuurd toezicht.

Paasvuren

Voor het aansteken van paasvuren is een stookontheffing nodig. In de 5 kerkdorpen vindt doorgaans ieder jaar een groot paasvuur plaats. In 2023 laaide de discussie op omtrent paasvuren en de stikstofuitstoot die daarmee gepaard gaat. Dit heeft er toe geleid dat meerdere organisatoren zijn uitgeweken naar een andere locatie. In totaal zijn er in 2023 89 stookontheffingen afgehandeld, waarvan 42 specifiek voor paasvuren.

Illegale bouwwerken en Ruimtelijke ordening

Vast onderdeel van de werkzaamheden van de toezichthouders is actief naar verschillende plaatsen in de gemeente toe te gaan, het zogeheten gebiedsgericht toezicht. Het gaat hierbij om toezicht op illegale bouw, maar ook om het toezicht van het illegaal uitvoeren van werkzaamheden. We hebben hier dit jaar beperkt op ingezet in verband met de focus op het bestuursrechtelijk afhandelen van de al opgepakte handhavingszaken.

Landschap en natuur

In 2023 hebben de toezichthouders de nodige acties uitgevoerd om kenmerkende landschaps(elementen) te behouden, specifiek gelet op illegale kap. Voor een deel op basis van meldingen van illegale kap, maar ook op basis van eigen waarnemingen in het veld. Hierbij is intensief samengewerkt met het team Beheer Fysieke Ruimte (BFR), de Provincie Overijssel en OD Twente.

In totaal is de herplantplicht 5 maal opgelegd. De herplantplicht wordt door een toezichthouder van het team BFR in afstemming met een toezichthouder bouw gecontroleerd. Het opleggen van een herplantplicht vloeit in een aantal gevallen ook voort uit (eigen) waarnemingen van illegale kap. In die gevallen wordt ook een Boa domein II van de OD Twente ingeschakeld om het strafrechtelijk spoor te volgen. We hebben er uiteindelijk niet voor gekozen om zelf een Boa domein II te werven, maar gebruik te maken van Boa domein II van de OD Twente.

Energie

De energietransitie is ook in 2023 een aandachtspunt geweest binnen de PVTH-processen.

- Preventie: aandacht bij klantcontacten vooroverleg voor energie (Beng, groene leges en verwijzing naar onder andere wooncoaches).

- Vergunningverlening: toetsing van de aanvraag aan Beng.
- Toezicht: het energieaspect is nadrukkelijk een (regulier)onderdeel van toezicht van de nieuwbouw en waar het kan leggen we ook de verbinding op het gebied van bestaande bouw (woning en bedrijven). Door groene leges te koppelen aan de realisatie van de maatregelen is hier ook een belangrijke rol voor toezicht weggelegd. Bij de bestaande bouw is voor wat betreft energietransitie de meeste winst te behalen. Hierin moeten we dan ook vooral het gesprek aangaan. Handhavend gezien hebben we hierin – in tegenstelling tot nieuwbouw – weinig mogelijkheden. We moeten het dan vooral zoeken in preventie en advies.
- Handhaving: daar waar aan de orde zal het treffen van maatregelen ook tot handhaving.

Naast voornoemde standaard maatregelen zijn er in 2023 geen specifieke projecten gedaan binnen team PVH. Door de OD Twente zijn die wel uitgevoerd. Gemeente Losser zet in op een continuering daarvan. Vanuit de gedachte “wat we niet verbruiken hoeven we ook niet op te wekken” onderzoeken we momenteel wat OD Twente nog extra kan betekenen op het terrein van energiebesparing.

Label C verplichting kantoren
Per 1 januari 2023 zijn kantooreigenaren verplicht om een energielabel C of hoger te hebben. Wanneer een kantoor op 1 januari 2023 niet beschikt over een energielabel C of hoger, dan is de gemeente in beginsel verplicht om handhavend op te treden.

In het voorjaar van 2022 hebben wij de bij ons bekende kantoorpanden brieven gestuurd waarin we de aankomende Label-C verplichting opnieuw onder de aandacht hebben gebracht. Kantoren die nog niet voldeden aan de Label-C verplichting zijn ruim van te voren geïnformeerd om de nodige acties te ondernemen. Eind 2023 is uit gespreken naar voren gekomen dat OD Twente hierin een rol kan spelen. Afgesproken om dit begin 2024 te concretiseren.

Monumenten
Controles met betrekking tot bebouwing is niet alleen gericht op nieuwbouw, maar wij hebben ook aandacht besteed aan monumenten. Dit geldt niet alleen voor rijksmonumenten, maar ook voor gemeentelijke monumenten en bouwwerken met cultuurhistorische waarde. In 2023 is verdergegaan met het toezicht op de monumenten, voornamelijk gericht op de instandhouding daarvan. We zijn gestart met het nalopen van alle monumenten. Ook is een handhavingstraject bij een monument nieuw leven ingeblazen.
In het verlengde daarvan hebben ter voorbereiding op de Omgevingswet een nieuwe erfgoedverordening vast laten stellen. Vooral van de instandhoudingsplicht, zoals die nu al wel in de Erfgoedwet staat, wordt een meerwaarde verwacht.

Intrekken niet gebruikte bouwvergunning
In de praktijk zijn er diverse (bouw)vergunningen verleend waarvan na één jaar nog geen gebruik is gemaakt. We hebben een intrekkingenbeleid maar dit werd tot 2020 nog niet actief toegepast.
In 2020 is een start gemaakt met het proces van intrekken van de vergunningen. Er is een inventarisatie gehouden en een extern bureau ingeschakeld om tot de feitelijke intrekking over te gaan, inclusief de juridische procedures. Hierdoor hebben we afgelopen jaren al een flinke slag kunnen maken. Deze lijn hebben we in 2023 doorgezet. Het aantal intrekkingsprocedures in 2023 was geraamd op 25 procedures. In 2023 hebben we 24 intrekkingsprocedures afgerond. Nu zijn we weer bij.

Reclame

Per januari 2023 is de toezichthouder APV en Bijzondere wetten gestart. De gedachte was dat we ons vanaf dat moment weer richten op de aanpak van illegale (ontsierende) reclame. Door onder andere de basis op orde krijgen en andere prioriteiten, denk hierbij aan inzet op evenementen en specifiek (de voorkoming van) geluidsoverlast, is hiervan nog onvoldoende terechtgekomen.

4.3 Cyclisch toezicht

Cyclisch toezicht houdt in dat op basis van een probleem- en risicoanalyse[6] en toezichtstrategie[7] wordt bepaald met welke frequentie een activiteit, object wordt gecontroleerd. Een slecht naleefpercentage zorgt voor een hogere positie in de risicoprioritering. Hoe hoger de prioritering, hoe frequenter de controle.

Milieu

Voor wat betreft de verantwoording van de OD Twente krijgen wij kwartaalrapportages. Deze worden tijdens de maandelijks accounthouder-overleggen met OD Twente toegelicht en besproken. Bij ongewenste ontwikkelingen, zoals het achterblijven op de geplande aantallen, wordt gezocht naar een oplossing. In 2023 zat dat voornamelijk op de beperkte capaciteit bij OD Twente.

Nog altijd zijn de capaciteitsproblemen bij de OD Twente een zorgpunt. Met name op specialistische functies (bijvoorbeeld geluid) en juridische functies is het moeilijk om geschikt personeel te vinden. Tot op heden heeft dit beperkte gevolgen gehad voor de uitvoering. Wel zien we dat op vrijwel alle producten minder realisatie heeft plaatsgevonden dan vooraf geraamd. In de bijlage hebben wij de jaarlijkse verantwoording van de OD Twente voor de VTH taken opgenomen. Daarin is dit ook verder toegelicht.

Voorbereidende werkzaamheden milieutoezicht

Ter voorbereiding op het milieutoezicht was er een belangrijke rol weggelegd voor de administratief (juridisch) medewerker. In 2023 is deze medewerker met milieuachtergrond met pensioen gegaan. Haar rol is geborgd door een goede overdracht, het gebruik maken van aanwezige milieukennis binnen het team en opleiding.

Brandveiligheid

De gemeente ondersteunt bij toezicht dat wordt uitgevoerd door de brandweer. Dit geldt ook andersom. Voor specifieke inzet van de brandweer voor 2023 verwijzen we naar het uitvoeringsprogramma van de VRT.

Dronegebruik voor toezicht

Sinds 2021 beschikt het team PVH over een drone die onze toezichthouders bouw (en officieel ook dronepiloten) kunnen inzetten voor toezicht & handhaving. De drone zetten we in voor de controle van objecten en gebieden, waarbij het toezicht niet gericht is op personen en dit in kader van privacywetgeving ook zoveel mogelijk wordt voorkomen.

In 2023 zijn onze dronepiloten verder opgeleid om te mogen vliegen in de Specific-categorie. Deze opleiding hebben zij succesvol afgerond. Zij mogen nu vluchten uitvoeren die gekenmerkt worden

[6] De probleem en risicoanalyse worden herzien, zie ook paragraaf 1.2
[7] Onderdeel van de nalevingsstrategie

door een gemiddeld tot hoog risicoprofiel. In de praktijk betekent dit dat we mogen vliegen binnen de CTR (gecontroleerd luchtruim), vliegen boven bebouwing met drones zwaarder dan 2kg of vluchten uitvoeren die buiten het zicht van de piloot plaatsvinden.

Naast opleiding moeten wij ook voldoen aan de verplichting tot het hebben van een operationeel handboek en in bezit zijn van 'drone' vergunningen, afgegeven door Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). In het handboek beschrijven we hoe we veilig operaties met de drone uitvoeren. Het opstellen van het handboek evenals de vergunningaanvragen hebben we aan een externe partij uitbesteed. Dit proces is nog niet afgerond. In de eerste helft van 2024 verwachten we zowel het handboek opgeleverd te krijgen als de benodigde vergunningen. Vanaf dat moment mogen we vliegen in de Specific-categorie.

4.4 Vraag gestuurd toezicht

Vraag gestuurd toezicht houdt in dat toezicht wordt uitgevoerd naar aanleiding van een vraag. Dit kan een aanvraag betreffen maar ook een klacht of handhavingsverzoek. De uitvoering van dit toezicht vindt binnen het domein bouwen en ruimtelijke ordening plaats op basis van een probleem- en risicoanalyse. De probleem- en risicoanalyse, als bijlage opgenomen, geeft aan met welke diepgang het toezicht wordt uitgevoerd.

Domein	Thema	2022	2023 begroot	2023
Bouwen en ruimtelijke ordening	Bouwen < € 100.000,--	300		
	Bouwen > € 100.000,--		260	268
	Sloop	***	***	***
	Meldingen en klachten (incl. handhavingsverzoeken)	30	50	35
Brandveiligheid	Gebruiksvergunningen	5	10	7
APV en Bijzondere wetten	Boa taken	zie grafiek §5.2		

* controlemomenten.
** waar gemeente expliciet is mee geweest met de brandweer.
*** slooptoezicht volledig naar OD Twente

Evenementen

Per evenement wordt beoordeeld in hoeverre c.q. welke mate van toezicht nodig is. Het toezicht zetten we in op de controle van de bouwkundige aspecten (toezichthouder bouw en constructeur) als de controle om het kader van openbare orde en veiligheid (Boa). Niet elk evenement wordt standaard gecontroleerd. Deze afweging maken de toezichthouders in samenspraak met de vergunningverleners en op basis van ons evenementenbeleid.

We hebben in totaal 92 evenementenvergunningen verleend. Dit is een flinke stijging ten opzichte van de 64 evenementenvergunningen van 2022 (64). De reden daarvoor is dat een gedeelte van de voorheen meldingen nu als evenementvergunning zijn behandeld. Dit heeft te maken met nieuwe bepalingen in de APV. Als een evenement op een openbare weg plaatsvindt is automatisch sprake van een evenement die vergunningsplichtig is.

In 2023 zijn we gestart met het actualiseren van het evenementenbeleid. Dit beleid is in december 2023 vastgesteld door het college. Uit opgedane ervaringen zien wij dat het proces omtrent de toezicht & handhaving van de evenementenvergunningen de nodige verbeteringen behoeft. Als vervolg hierop zijn we een Lean-traject gestart om onder andere het evenementenproces (waaronder toezicht & handhaving) te optimaliseren. Het voornemen om een heldere werkinstructie en rolverdeling vorm te geven in samenspraak met medewerkers schuift mede door vorenstaande van 2023 naar 2024.

Inzet toezicht APV en Bijzondere wetten

Boa's voeren werkzaamheden uit voor verschillende onderwerpen en thema's. Hierin maken we onderscheid in taken op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. In onderstaande tabel hebben we taken en de daarbij behorende activiteiten overzichtelijke weergegeven.

Leefbaarheid	Activiteiten
	Hondenoverlast
	Parkeren
	Openbare ruimte algemeen
	Afval
	Illegale en ontsierende reclame
	Verkeer
	Evenementen
	Drank en horeca
Veiligheid	**Activiteiten**
	Sociale overlast
	Ondermijning
	High impact crimes
	Verkeer
	Evenementen
	Drank en horeca

Onze Boa's (de toezichthouder APV is ook Boa) hebben samen in totaal 4500 uur ingezet op bovengenoemde aspecten. Voor 2023 zijn een aantal speerpunten die de nodigde aandacht vroegen. Ondermijning is zo'n speerpunt dat steeds meer prioriteit krijgt. Verder hebben de Boa's zich voornamelijk inzet gefocust op de afhandeling van klachten/meldingen, het geven van voorlichting, evenementen, sociale overlast en de kleine ergernissen zoals hondenoverlast, (overlast ten aanzien van) parkeren en afval.

5 HANDHAVING

Bij een constatering van een overtreding van wet- of regelgeving waar wij bevoegd gezag voor zijn, treden wij handhavend op. Deze constatering kan door onszelf gedaan worden tijdens toezicht momenten. Een overtreding kan ook volgen uit een in- of externe melding. Bij een overtreding treden wij bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk op. Hierbij hanteren wij het uitgangspunt dat iedere overtreding passend gevolg krijgt. In dit hoofdstuk wordt handhaving opgedeeld in bestuurs- en strafrechtelijk optreden.

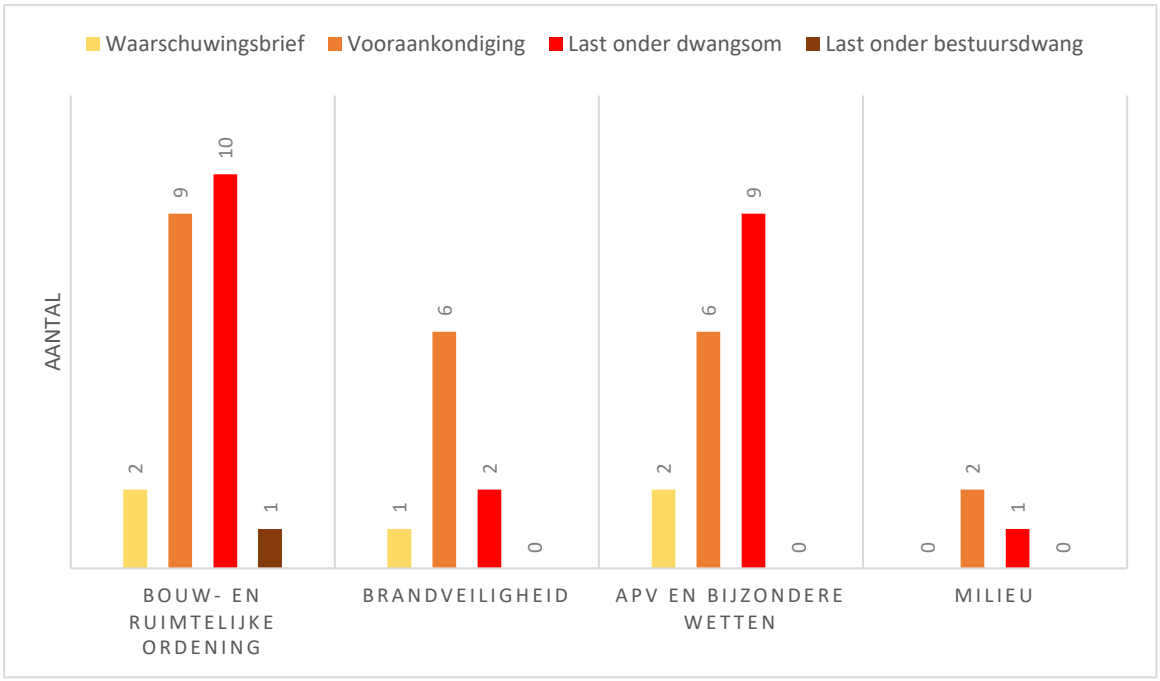
5.1 Toepassing Landelijke Handhavingsstrategie

De Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) geeft aan wanneer welke instrumenten kunnen worden toegepast. Door op te maken hoe de overtredingen zijn ingeschaald wordt goed inzichtelijk hoeveel overtredingen er begaan zijn, maar ook hoe deze zijn ingeschaald.

In 2023 zijn de overtredingen ingeschaald op basis van de LHS. In controlerapporten is de LHS-beoordeling als standaard opgenomen. Het hanteren van de LHS hebben we als standaard in onze werkprocessen verwerkt. Ons zaaksysteem CLO is hierop ook ingericht.

5.2 Bestuursrechtelijk optreden

Om te bepalen of interventies leiden tot het gewenste effect wordt de bestuursrechtelijke handhaving geregistreerd. Voor het taakveld Milieu benoemen we alleen de dwangsommen. De overige taken zijn belegd bij de OD Twente en maakt onderdeel uit van het OD Twente verslag, dat tegelijkertijd als onderdeel van dit jaarverslag wordt voorgelegd.

Afgelopen jaar hebben wij 22 keer een last onder dwangsom als herstelmaatregel opgelegd. Dit zijn 5 dwangsommen meer in vergelijking met 2022. Het aantal bestuursdwangbesluiten gelijk gebleven in vergelijking met vorig jaar.

5.3 Strafrecht

In ons beleid staat dat iedere overtreding een passend vervolg krijgt. In 2023 hebben we aan de hand van de LHS bepaald welk bestuursrechtelijk instrument moet of kan worden ingezet, maar óók wanneer strafrecht passend is. Strafrecht passen we voornamelijk toe bij illegale kap. Dit in samenwerking met de OD Twente. Voor 2023 hebben we (daar waar passend) het strafrechtelijke traject naast het bestuursrechtelijk traject ingezet. In ons uitvoeringsprogramma hebben we omschreven dat we zelf een Boa domein II zouden werven. Hiervoor is uiteindelijk niet gekozen. We hebben de extra Boa domein II capaciteit ingehuurd bij de OD Twente om op de thuistaken meer inzet te plegen op de strafrechtelijke handhaving.

5.4 Bezwaar en beroep handhaving

Wanneer iemand een handhavingsbesluit ontvangt, kan hiertegen in bezwaar worden gegaan. In de tabel hieronder zijn de hoeveelheid handhavingszaken aangegeven waarin een bezwaar- of beroepsprocedure loopt of afgerond is. Voor 2023 zijn dit er 21 geweest.

Fase	resultaat	2022	2023
Bezwaar	niet ontvankelijk		1
	ingetrokken	1	4
	in behandeling	1	5
	ongegrond	3	11
	gegrond		
Voorlopige voorziening en beroep	niet ontvankelijk		
	ingetrokken	4	
	in behandeling	8	
	ongegrond/afgewezen	1	3
	gegrond/toegewezen	1	
Hoger beroep	niet ontvankelijk		
	ingetrokken		
	in behandeling	1	
	ongegrond		
	gegrond		

5.5 Ontwikkelingen handhaving

Het afgelopen jaar was voor toezicht en handhaving op het vlak van bouwen en Ruimtelijke Ordening een jaar waar de focus lag op het bestuursrechtelijk afhandelen van opgepakte zaken. Het actief aandragen en oppakken van nieuwe zaken is daarom op een iets lager pitje gezet. Dit om balans te houden in aangedragen zaken en af gehandelde zaken en daarmee ook de doorlooptijden binnen de perken te houden. In dit verband is extra juridische capaciteit in huis gehaald. Voor de toezichthouders bood dit de nodige ruimte om aan de slag te gaan met Wkb en Omgevingswet. Ook het effectief kunnen werken met het (digitaal) vastleggen van bevindingen (Chepp-tool) en uitbreiding van de inzet van de drone (opleiding e.d.) is door de toezichthouders opgepakt.

6 VERANTWOORDING DOELEN

In 2023 hebben we verschillende projecten uitgevoerd of daar een bijdrage aan geleverd. De resultaten van deze projecten zijn onderstaand samengevat.

6.1 Verantwoording over doelen PVTH-beleid 2021-2024.

In 2020 is het PVTH-beleid opgesteld voor de periode 2021-2024 (vastgesteld januari 2021). Het UP 2023 is gebaseerd op dit beleid. Een volledige koppeling tussen deze “nieuwe doelen” en de uitgevoerde taken is beperkt gelegd.

Na jaren van uitstel van de Omgevingswet heeft de wetgever een in de loop van 2023 een definitieve datum van inwerkingtreding bekendgemaakt. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (en ook de Wet kwaliteitsborging) daadwerkelijk in werking getreden.

Landschappelijke kwaliteit

- *Doel: Behouden landschappelijke kenmerken.*

De toezicht op illegale kap, waarbij goede afstemming is met de provincie (die in voorkomende gevallen ook een herplantplicht heeft opgelegd), is in voorgaande jaren al geïntensiveerd en in 2023 gecontinueerd.

Gezondheid

- *Doel: Beperkte hinder van licht, geluid of geur.*

In 2023 is de klachtensituatie betreffende geur bij een afhaalrestaurant afgerond. Daarnaast is een zaak een handhavingszaak opgepakt betrekking hebbende op een horeca-inrichting in het buitengebied. Door de vele feesten en partijen ontstonden geluidsklachten. Naar een permanente oplossing wordt nog gezocht. Voor de korte termijn zijn in overleg met de horecaonderneming de activiteiten begrensd.

Stedenbouwkundige kwaliteit

- *Doel: Vermindering van gebruik gas, water, elektra etc.*

Bij de OD Twente is het energieaspect een aandachtspunt, waar bij bedrijfscontroles rekening mee wordt gehouden. In 2022 is door het OD Twente een start gemaakt met een verder intensivering van toezicht op dit aspect in de vorm van het project Energiecontroles bij bedrijven. In 2023 is dit voortgezet krijgt nog een vervolg in 2024.

Klimaat

- *Doel: Verduurzamen woningen.*

In het kader van vergunningverlening is het voldoen aan eisen (zoals EPC en Beng) een belangrijk onderdeel van het vergunningverleningsproces. Dit is ook belangrijk in het kader van de verduurzaming. In het kader van toezicht & handhaving controleren wij afgegeven omgevingsvergunningen.

Veiligheid

- *Aanpak van ondermijning.*

Veiligheid is een integraal onderdeel van de werkzaamheden dat geldt voor het gehele (P)VTH-proces. In de preventie fase spelen met name onze Boa's en toezichthouders een grote rol omdat zij regelmatig op straat te vinden zijn. Vaak worden de Boa's door onze inwoners ook als eerste aanspreekpunt van de gemeente gezien. Door zichtbaar op straat aanwezig te zijn, met mensen in gesprek te gaan en voor te lichten, proberen we signalen van ondermijning zoveel mogelijk op te pakken.

In het kader van de vergunningverlening gebruiken we onder andere de Bibob-toets als tool om ondermijning aan te pakken. Dit doen we bij Alcoholwet aanvragen, maar ook bij specifieke vergunningsaanvragen om te mogen bouwen. In 2023 hebben we ingezet op het verhogen van kennis van medewerkers door middel van trainingen en bijvoorbeeld de opleiding tot Bibob coördinator. Daarnaast zijn we bezig geweest met het actualiseren van het Bibob-beleid, die binnenkort zal worden vastgesteld.

7 PROJECTEN

In 2023 hebben we verschillende projecten uitgevoerd of daar een bijdrage aan geleverd. De resultaten van deze projecten zijn onderstaand samengevat.

7.1 Ondermijning

Een thema dat ieder jaar de nodige urgentie heeft is ondermijning. Het betreft een onderwerp waarmee het team PVH ook mee te maken krijgt. We zetten daarom in op de weerbaarheid van de overheid en inwoners.

Zowel lokaal als regionaal hebben we ingezet op de aanpak van ondermijning door middel van diverse integrale acties met verschillende disciplines. Afgelopen jaar hebben meerdere succesvolle integrale acties plaatsgevonden die wij een juridisch vervolg hebben gegeven. Belangrijk bij de aanpak (en voorkoming) van ondermijnende activiteiten is de zichtbaarheid van onze toezichthouders en Boa's op straat, die een belangrijke oog- en oor functie vervullen. Daarnaast draagt ook het te voeren beleid bij aan de aanpak en het terugdringen van ondermijning.

Wet Bibob
Voor 2023 hadden we op de planning staan om het Bibob-beleid op onderdelen te herzien, het borgen van Bibob in onze processen en het verhogen van Bibob kennis bij betrokken medewerkers. Daarmee zijn we in 2023 al een heel eind gekomen. We hebben tot nu toe meerdere collega's deel laten nemen aan trainingen om hun kennis te verhogen. Verder is inmiddels ook het beleid geactualiseerd, maar nog niet vastgesteld door het college. Vaststelling van het beleid volgt in het voorjaar van 2024.

7.2 Omgevingswet

Sinds 2017 werkten we al aan de invoering van de Omgevingswet. De eerste stap die daarin was gezet is het vaststellen van het Koersdocument, gevolgd door vaststelling van het Programmaplan 'Invoering Omgevingswet'. In het programmaplan is uiteengezet dat medewerkers van het PVH-team op verschillende manieren bijdragen aan diverse projecten. Voor de implementatie van de Omgevingswet was budget beschikbaar gesteld met als uitgangspunt om kennis in de organisatie te verankeren. Destijds is de keuze gemaakt reguliere taken op te laten pakken door inhuur of uitbesteding in plaats van andersom.

De Omgevingswet is inmiddels sinds 1 januari 2024 in werking getreden. Dit geldt ook voor de Wet kwaliteitsborging, maar dan enkel voor nieuwbouw bouwwerken die vallen onder gevolgklasse 1. Gevolgklasse 2 en 3 volgen op een later moment.

Het jaar 2023 stond voor ons in het teken van de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging. En het feit dat de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging nu echt van kracht zouden gaan. Hieronder schetsen we de stappen die we op verschillende onderdelen gemaakt hebben.

Inrichten digitaal systeem en testen Centric Leefomgeving

In 2023 is een grote inspanning gepleegd op het inrichten van CLO. Een groot aantal processen is inmiddels volledig ingericht. Het belangrijkste is dat we aanvragen via CLO kunnen behandelen. Op dit moment werken we nog volop aan de inrichting (en verbetering) van CLO. Ook in 2024 gaat dit een ongoing proces zijn.

Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)

De preventieve gemeentelijke toetsing bij de aanvraag voor een aantal omgevingsvergunningen komt te vervallen en daarvoor in de plaats komen private kwaliteitsborgers die worden belast met de kwaliteitsbewaking van de bouw. Daarnaast zijn er privaatrechtelijke wijzigingen die ingrijpende gevolgen kunnen hebben op bijvoorbeeld de informatieplicht van de aannemer en de aansprakelijkheid na oplevering. Ook de rol van toezicht gaat hierdoor veranderen.

We hebben de volgende acties gaan uitgevoerd ter voorbereiding op de komst van de Wkb:

- Afronding Wkb-beleid en vaststelling door het college per 31 oktober 2023.
  In het Wkb-beleid hebben we de (nieuwe) rol van de gemeente omschreven en geven we duidelijkheid over de manier waarop we vergunningen, meldingen, toezicht en handhaving inzetten bij bouwactiviteiten die vallen onder de Wkb.
- Afronden werkprocessen en implementatie in CLO.
  CLO is dusdanig ingericht dat onze medewerkers in de uitvoering vanuit CLO het Wkb-proces kunnen behandelen.
- Kennis vergaren en instructies meegeven aan medewerkers.
  Medewerkers die vanaf 1 januari 2024 moeten werken met de Wet Kwaliteitsborging hebben de mogelijkheid gekregen om verschillende cursussen bij te wonen. Alle teamleden van team PVH die enigszins met de Wkb te maken krijgt heeft deelgenomen aan de Wkb basiscursus ‘Werken met de Wkb’. Tijdens deze dagcursus is door Wico Ankersmit enthousiast vertelt over veranderingen door de Wkb en de impact van deze nieuwe wet op onze praktijk. Voor 2024 gaan we bekijken of we verdiepingscursus Wkb kunnen organiseren. Naast het volgen van een cursus of cursussen hebben we in het laatste kwartaal een proefproject Wkb gestart voor een nieuw te bouwen woning (gevolgklasse 1). Tot op heden is dit project in uitvoering.

Opgavegericht werken en opgavedialoog

In 2023 is het opgavegericht werken onderdeel geworden van ons werk. Met opgavegericht werken proberen we lastige problemen vanuit verschillende invalshoeken aan te pakken. Binnen Losser kennen we vijf maatschappelijke opgaven:

1. Een toekomstbestendig sociaal domein;
2. Toekomstbestendig wonen en leven;
3. Bijdragen aan een beter klimaat;
4. Toekomstbestendig buitengebied; en
5. Wendbare organisatie en transparant openbaar bestuur.

Het team PVH draagt bij aan nagenoeg alle opgaven. Naast het opgavegericht werken en deelname aan verschillende bestaande overlegstructuren, hebben we structureel deelgenomen aan de opgavedialoog. Binnen het team PVH ook wel omgevingstafel genoemd. Bij de opgavedialoog worden ideeën / initiatieven besproken, er wordt bekeken of voldoende in beeld en aangereikt is om medewerking te kunnen verlenen aan initiatieven.

Nieuwe verordeningen Omgevingswet

Verordening Uitvoering en Handhaving (omgevingsrecht)
Ter vervanging van de oude verordening 'kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Losser' is door onze gemeenteraad de Verordening Uitvoering en Handhaving Omgevingsrecht (Verordening U&H Losser) op 19 december 2023 vastgesteld. Door inwerkingtreding van de Omgevingswet is de Wabo komen te vervallen en daarmee ook de grondslag voor de oude verordening. De nieuwe Verordening U&H Losser vindt haar grondslag in de artikelen 18.20 en 18.23 van de Omgevingswet.

Ter vervanging van de huidige verordening hebben wij gebruik gemaakt van de model verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) van de VNG. Inhoudelijk hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden (beleidsneutrale overgang). Wel zijn er tekstuele wijzigingen doorgevoerd om aan te sluiten bij de tekst en terminologie in de Omgevingswet.

Verordening gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit
Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen de taken en bevoegdheden van de huidige monumenten- en welstandscommissie. Om aan de verplichtingen van de Omgevingswet te voldoen heeft onze gemeenteraad op 14 november 2023 de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie vastgesteld. Per 1 januari 2024 is de gemeentelijk adviescommissie formeel van kracht. Voor het opstellen van de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie hebben wij gebruik gemaakt van de modelverordening van de VNG.

Legesverordening
De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft gevolgen gehad voor de legesverordening. De legesverordening is aangepast conform de modelverordening Leges van de VNG.

Interesse vanuit de gemeenteraad voor Omgevingswet en Wkb

Vanuit de gemeenteraad mochten we ons in 2023 verheugen op een toenemende aandacht voor de Omgevingswet en de Wkb. Om de gemeenteraad te informeren zijn er twee informele raadsavonden gewijd aan Omgevingswet en Wkb. Hieruit is onder meer de concrete actie voorgekomen om mensen niet alleen mondeling bij contacten te informeren, maar ook via het huis-aan-huis blad te wijzen op mogelijke gevolgen van de Wkb.

7.3 Twentebrede samenwerking

Twents VTH-beleid

In Twents verband is op regionaal niveau VTH-beleid voorbereid. Vanuit het Omgevingsbesluit is het vaststellen van regionaal uniform VTH-beleid wettelijk verplicht voor wat betreft de taken belegd bij de OD Twente. Dit Twents VTH-beleid is tot stand gekomen op basis van een regionale probleemanalyse. In dit beleid zijn de VTH-strategieën aangepast aan de Omgevingswet. Losser heeft dit beleid medio 2023 vastgesteld. Het Twents VTH-beleid is een opmaat om te komen tot "een level playing field" voor inwoners en bedrijven. Dit Twents beleid wordt komend jaar bij de actualisatie van het Losserse VTH-beleid betrokken.

Risicoanalyse

In Twente gebruiken alle gemeenten en de provincie dezelfde risicoanalyse voor toezicht en handhaving. Het gaat om een Overijssel brede risicoanalyse die samen ingericht en ingevuld is door milieudeskundigen van OD Twente en OD IJsselland. Ook specialisten van de Veiligheidsregio's en van het Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC) hebben input geleverd. Aan de hand van de risicoanalyse wordt de prioriteit bepaald van de VTH-taken. De risicoanalyse wordt nog verder doorontwikkeld en geïmplementeerd. Naast het toepassen van de risicoanalyse voor de OD Twente taken, is deze ook geschikt voor de gemeentelijke taken (thuistaken). De risicoanalysetool is door Losser aangeschaft voor deze thuistaken. Een groot deel van de input is ingevoerd in het model en wordt in 2024 aangevuld. Dit is nodig voor het in 2024 op te stellen nieuwe/geactualiseerde VTH-beleid.

7.4 Project datagedreven werken

Per oktober 2021 is Losser gestart met het project 'Datagedreven werken Losser', onder leiding van InfoTopics. Dit project heeft als doel om duidelijk en inzichtelijk te krijgen welke waarde datagedreven werken oplevert voor de gemeente Losser. Kortom, hoe kan data ons helpen om het werk van de gemeente te verbeteren.

Het project duurde ruim 2 jaar en vanuit team PVH was één beleidsmedewerker hier één dag in de week bij betrokken. Inmiddels is het project afgerond. We gaan definitief aan de slag om het datagedreven werken in te bedden in onze organisatie. We hebben in kaart gebracht waar we nu staan als organisatie als het gaat over 'datagedreven' werken, wat de ambitie is en wat nodig is om de ambitie te bereiken en structureel in te bedden in de organisatie. Om onze ambities waar te maken hebben we per 1 januari 2024 een data coördinator en een data-analist aangenomen die zich specifiek voor Losser gaan inzetten.

8 INZET

Dit hoofdstuk bevat de informatie over de organisaties die het beleid en de taken VTH voor de gemeente Losser uitvoeren. Dat zijn het team Plannen Vergunnen Handhaven (PVH) van de gemeente Losser, de brandweer / Veiligheidsregio Twente (VRT) en de Omgevingsdienst Twente (OD Twente), en overige organisaties, voornamelijk buurgemeenten, waaraan wij werkzaamheden uitbesteden.

8.1 Organisatorische verbanden en uitvoering

De Wabo-taken op het gebied van bouw en milieu en VTH-taken voor de APV en Bijzondere wetten, zijn ondergebracht bij het team PVH van de gemeente Losser. De gemeentelijke VTH-taken op het gebied van brandveiligheid worden voor een belangrijk deel uitgevoerd door de VRT. De gemeente blijft echter wel het bevoegd gezag. De administratieve en juridische ondersteuning van de vergunningverleners en de toezichthouders maakt integraal onderdeel uit van dit team.

8.2 Beschikbare vaste formatie

In 2023 hebben weinig personele wisselingen plaatsgevonden, dit in tegenstelling tot afgelopen jaren. Door natuurlijk verloop hebben we afscheid genomen van één administratief medewerker. Daarvoor in de plaats hebben we één nieuwe administratieve medewerker aangenomen. In 2023 hebben we voornamelijk onze flexibele schil uitgebreid op het gebied van vergunningverlening en een jurist handhaving. De flexibele schil hebben we niet in onderstaande overzichten meegenomen.

Naast personeel zijn er vanuit de gemeente ook andere middelen beschikbaar om de uitvoering van de VTH-taken te faciliteren en te bevorderen. Er is een aantal werkbudgetten beschikbaar voor het inhuren van externe adviseurs. Bijvoorbeeld voor geluidsonderzoeken bij evenementen, dan wel (extra) inzet bovenop hetgeen al is ingebracht bij de OD Twente. Verder zijn er middelen om de vakkennis van medewerkers op peil te laten houden, voor beschermende kleding en voor digitale hulpmiddelen voor het uitvoeren van bijvoorbeeld controles. Voor trainingen en opleidingen stellen we jaarlijks een opleidingsplan op.

8.3 Vergunningverlening

De taken van vergunningverlening op het gebied van milieu zijn uitbesteed aan de OD Twente. Advisering in het kader van vergunningverlening voor brandveiligheid is neergelegd bij de VRT. De afgeronde aantallen van de beschikbare capaciteit voor 2023 zijn in onderstaande tabel weergegeven. In totaal is in 2023 circa 7 fte beschikbaar voor onze thuistaken op het gebied van vergunningverlening.

Functierol	Fte
Casemanager Wabo	3,1
Casemanager APV en Bijz. Wetten	1,89
Juridisch adviseur	0,9
Administratief medewerker	1,56
Constructeur	0,44

8.4 Preventie

Er is geen aparte capaciteit voor preventie. De uren die op preventie zijn ingezet kwamen uit de formatie die gereserveerd was voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

8.5 Toezicht

De afgeronde aantallen van de beschikbare capaciteit voor 2023 zijn in onderstaande tabel weergegeven. In totaal is er 5 fte beschikbaar voor onze taken op het gebied van toezicht. Hieronder vallen alle toezichtstaken, met uitzondering van toezicht op de brandveiligheid (uitgevoerd door de VRT) en milieutaken (uitgevoerd door OD Twente).

Functierol	Fte
Toezichthouder Bouw	2
Toezichthouder APV en Bijz. Wetten	1
Buitengewoon opsporingsambtenaar	2

8.6 Handhaving

De juridische capaciteit op het gebied van handhaving betreft 1,3 fte. Daar beschikken we over 0,6 fte capaciteit voor een administratief-juridische medewerker, die (beperkt) ook wat juridische werkzaamheden doet. Er is daarnaast nog administratieve-juridische ruimte om te ondersteunen op gebied van de APV en Bijzondere wetten.

Functierol	Fte
Jurist handhaving	1,3
Administratief medewerker	0,6

9 AANBEVELINGEN

Het doel van het opstellen van een jaarverslag is het evalueren van het jaar en hieruit verbeterpunten halen.

9.1 Algemeen

Gegevensverzameling
Uit de verslagen van de uitvoering over afgelopen jaren blijkt dat niet alle geregistreerde gegevens (snel) uit het systeem gehaald kunnen worden en dit bleef ook voor 2023 zo. Nu de Omgevingswet is ingevoerd en we CLO gebruiken voor het behandelen van alle Omgevingswet aanvragen, kunnen we voor het volgende jaarverslag (2024) gebruik gaan maken van de tools die CLO biedt voor de monitoring van onze uitgevoerde taken.

Ondermijning
Ondermijning speelt een steeds belangrijkere rol in onze samenleving. In hoofdstuk 7, paragraaf 7.1 hebben we dit uiteengezet. Ondermijning is ieder jaar een belangrijk speerpunt waarop we capaciteit inzetten. Voor 2023 was dit niet anders. De lijnen met team Veiligheid zijn dan ook kort. Tijdens onze reguliere werkzaamheden blijven we op onze hoede en bij de diverse controles die we houden, houden we onze ogen en oren open. Daarnaast blijven we diverse integrale acties met verschillende disciplines uitvoeren.

9.2 Vergunningverlening

In 2023 is aandacht besteed aan vergunningverlening door onder meer de ‘extra’ inhuur te continueren. Daardoor is ook ruimte gecreëerd om ons voor te bereiden op de Omgevingswet. Deze inhuur hebben we in 2024 gecontinueerd zodat we de grote hoeveelheid aanvragen die in de laatste maand van 2023 zijn binnengekomen kunnen blijven behandelen. Onze vaste medewerkers hebben daardoor meer tijd voor het behandelen van aanvragen die onder het nieuwe recht zijn aangevraagd.

Complexe aanvragen
Verder nemen de complexe aanvragen veel tijd in beslag. Om te voorkomen dat om aanvullende gegevens moet worden gevraagd is het wenselijk om met de klant een vooroverleg te voeren zodat een volledige, duidelijke aanvraag wordt ingediend. Dit helpt uiteindelijk niet alleen ons, maar ook de klant. Nu de Omgevingswet van kracht is willen we nog meer sturen op het vooroverleg, omdat we daar alle ruimte hebben om mee te denken en ons advies te geven.

Registratie
Registeren van gegevens, die middels query’s uit het systeem gehaald kunnen worden, betreffen de datum wanneer een vergunning is aangevraagd, opschortingen, verlengingen en beschikkingen. Op moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat CLO eraan bijdragen dat er nog een positievere slag betreffende de monitoring kan worden gemaakt.

9.3 Toezicht & Handhaving

CLO is in dit jaarverslag al regelmatig aan bod gekomen. CLO is relevant om te benoemen omdat we in 2023, net als in 2022, hebben beoogd om met CLO te gaan werken om onder andere onze dataregistratie te verbeteren. Met behulp van deze nieuwe applicatie hadden we onder andere inzichtelijk willen maken wat het naleefpercentage is voor de risicoprioritering.

Door steeds opnieuw uitstel van de Omgevingswet zijn we niet in staat geweest om in 2023 te werken met CLO. We hebben ons voornamelijk beziggehouden met de voorbereiding en de inrichting van het nieuwe zaaksysteem. Het zaaksysteem tegelijkertijd inrichten voor Wabo-taken was niet haalbaar. Inmiddels is het 2024 en is de Omgevingswet in werking getreden. CLO is voldoende ingericht om alle ingediende aanvragen die via het (nieuwe) Omgevingsloket worden ingediend, te behandelen.

Ter optimalisatie van toezicht werken onze toezichthouders met Chepp. Chepp is een tool die onze toezichthouders (bouw) in het veld kunnen gebruiken om op een eenvoudige en snelle manier inspecties te kunnen uitvoeren. Aan Chepp kunnen checklisten worden toegevoerd, maar ook andere rapportages en documenten, zodat de toezichthouder in het veld is voorzien van alle benodigde documenten om de inspectie uit te kunnen voeren en resultaten vast te leggen. Chepp was in eerste instantie bedoeld om onder de Omgevingswet naast CLO te werken. Doordat de Omgevingswet meerdere keren is uitgesteld hebben we Chepp ook ingericht voor onze Wabo toezichtstaken. Voor onze toezichthouders bouw betekent dit dat ze in het veld eenvoudig aantekeningen kunnen maken en controlerapporten kunnen opstellen.

BIJLAGEN